

VERHALEN VAN DE Centrale

De Centrale is nog steeds een van de iconen van Leeuwarden maar speelt in haar oorspronkelijke vorm een belangrijke plek in de herinnering van vele Leeuwarders. Wij spraken hierover met Aaldert Zwerver, die van 1956 tot 1995 voor de Centrale in Leeuwarden werkte. **#verhalenvandecentrale**

Elke elektriciteitskabel is met potlood en pen getekend

Aaldert Zwerver (1934) heeft vele technische tekeningen gemaakt voor het Provinciale Elektriciteitsbedrijf (PEB) in Leeuwarden. Ondertussen is hij al lang gepensioneerd dus het is wel even herinneringen graven. Maar als hij eenmaal weer in die periode duikt, komt er van alles boven. Naast technisch tekenaar was hij ook één van de brandweermannen op de Centrale. "Mooie ploeg hadden we! Ja, we hebben het echt altijd goed gehad daar."

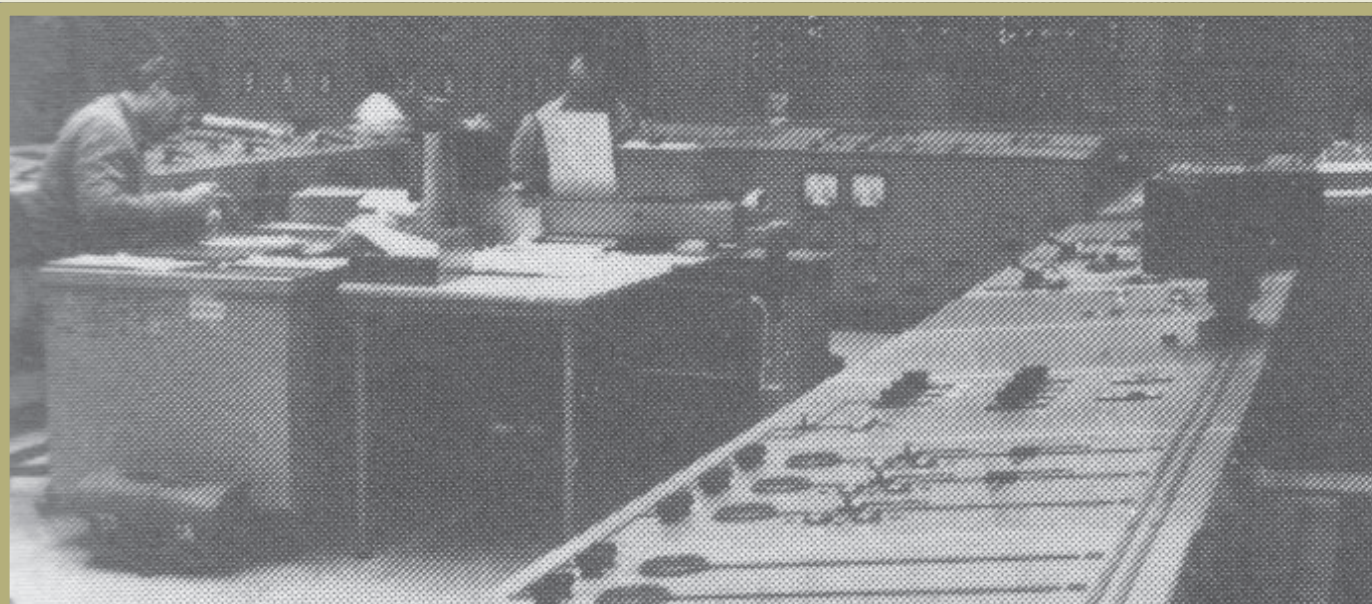
Van 1956 tot 1995 werkte Zwerver voor het elektriciteitsbedrijf. Het liefst had hij zijn tijd volgemaakt, maar door alle fusies moesten er aardig wat mensen uit. Zo vertrok ook Zwerver na 37 jaar dienst. Op 58-jarige leeftijd ging hij met prépensioen. "Wij waren nog van de oude garde natuurlijk. Ik hoor bij de groep van het uitgestorven beroep: wij tekenden alles nog met potlood en pen! Daar stonden de jonge nieuwelingen van te kijken. In de jaren '90 werd bijna alles met de computer gedaan. Daar heb ik me gelukkig nooit veel mee hoeven bemoeien." >

Aaldert Zwerver (1934)

Jonge jaren

Op zijn vijftiende kwam Zwerver na de ambachtschool en de avondnijverheidsschool aan het werk bij Firma Ewald in Leeuwarden. Op een goede dag vroeg de leidinggevende wie er wel eens aan een tekenbord had gestaan. "Ik stak m'n vinger op en daarmee is 't begonnen. Ik maakte revisie-tekeningen, dat was heel leuk werk." De (toen nog verplichte) militaire dienst kwam ertussendoor. Twee jaar zat Zwerver bij de Marine. "Daar moet je je niet teveel bij voorstellen hoor, de verste zeereis die ik heb gemaakt, was van Harlingen naar Terschelling!" V

in de vijftiger jaren introduceerde men de schakelwacht. In de tachtiger jaren zag het er zo uit

Na zijn dienstplicht kon hij op zijn 22^e bij PEB aan de slag als tekenaar. Officieel was hij verplicht nog in dienst te gaan bij het 'Korps Mobiele Colonne' van de Nederlandse krijgsmacht, maar daarvoor gold een uitzondering als je brandweerman was. Die keuze was dus snel gemaakt: Zwerver liet zich scholen om bij de gespecialiseerde brandweer van de Centrale te gaan werken. Dat deed hij naast zijn tekenwerk.

Tekentafel

Van elke elektriciteitskabel die in de grond werd gelegd, moest getekend worden waar die lag. "Je moet je voorstellen: heel Friesland ligt vol met kabels. Als er een storing is, dan moet je weten waar dat precies is en wat daar dan onder de grond ligt. Wij tekenden die kabels in op plattegronden. Dat was wel een beetje saai werk. Later tekende ik ook voor de constructieafdeling, waar we de inrichting van transformatie- en onderstations tekenden. Ook maakte ik met een team beveiligingsschema's voor de afdeling beveiliging." Van de tekeningen wordt nog altijd gebruik gemaakt, bijvoorbeeld als er een storing is. Zwerver:

”

De hoofdingenieur had die kaart boven z'n bed hangen!

"Als er een tienduizend volt kabel onder de grond ligt en er gaat door bouwwerkzaamheden iets kapot, dan schakelt dat deel automatisch uit. Op die manier hebben zo min mogelijk mensen last van de elektriciteitsstoring. Je wil natuurlijk niet dat heel Friesland ineens compleet platligt. Elk transformatiestation kon overschakelen op een ander station. Dat zijn er duizenden in Friesland. Al die stations stonden op één kaart en onze hoofdingenieur had die heel groot boven z'n bed hangen. Was er een storing, dan werd de beste man wakker gebeld. Op de rand van zijn bed gaf hij dan aanwijzingen: "Trek die schakelaar maar open en sluit die schakelaar daar!" Zo trok de storing niet de hele provincie mee." Als Zwerver er zo over praat en bedenkt hoeveel tekeningen hij en zijn collega's hebben gemaakt, zegt hij lachend: "Sjonge sjonge, wat hebben wij het eigenlijk druk gehad!" >

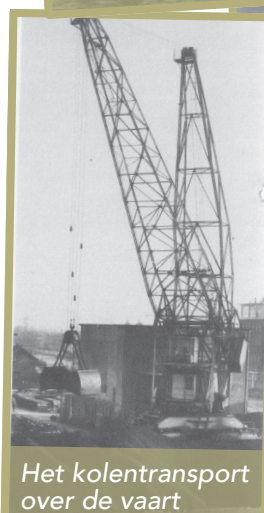
Brandweer

Daar kwam zijn werk als brandweerman nog bij en dat heeft hij altijd prachtig gevonden. Vooral op de groep mannen die deze taak op zich nam, kijkt hij terug met een grote glimlach. "We werden opgeleid door de brandweer van Leeuwarden. Die commandant zei wel eens: "Ik heb nog nooit zo'n stel meegemaakt als jullie!" Het was een hechte club. We werden speciaal opgeleid, want een hoogspanningsbrand is niet zomaar een brand. Je moet weten wat je doet. Iedereen had zijn eigen taak. Het belangrijkste is het uitschakelen van de stroom. Voor die tijd moet je niet gaan spuiten, dan kun je het niet navertellen." Elke week oefende de groep op vrijdagavond met een denkbeeldige brand. Dat was om ervoor te zorgen dat iedereen precies wist wat hij moest doen. Het is gelukkig altijd bij oefeningen gebleven. "Dus wij hebben ons vakmanschap nooit kunnen tonen."

Zwerver kijkt terug op een mooie tijd. "Ja, het was een heel mooi bedrijf om voor te werken. Alle mensen konden goed met elkaar opschieten. Ik kan me niet herinneren dat er ooit ruzie was. Ja, echt, ik had best langer willen blijven." Er kwamen nieuwe tijden waarin geen ruimte meer was voor de authentieke pentekenaar. ■

het kolentransport over de vaart

Het kolentransport over de vaart

De bouw van de laatste stoomeenheid. K16-T11 werd in 1964 in gebruik genomen

HEB JIJ OOK
VERHALEN VAN
DE CENTRALE?

VERHALEN@
WINKELPARKDECENTRALE.NL